

Vleermuizenonderzoek aan de Boekesdijk 2 te Uden

Qubus Vastgoed Ontwikkeling B.V.

Opdrachtgever: Qubus Vastgoed Ontwikkeling B.V.
Pannebakkerstraat 4b
5405 BP Uden

Opsteller: Ecologisch adviesbureau Eceau
Kwaliteitscontrole [REDACTED]
Datum: 10 oktober 2023
Kenmerk: STU-1A0230515

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de Wet natuurbescherming. Desondanks accepteert Ecologisch adviesbureau Eceau op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke ondernemingen die de opdrachtgever naar aanleiding van onderhavig ecologisch onderzoek uitvoert.

Onderhavige rapportage of delen daarvan mogen niet zonder toestemming van zowel de opdrachtgever en Ecologisch adviesbureau Eceau gebruikt worden door derden of verspreid worden naar derden. Openbaarmaking, kopiëring en elke andere toepassing inbegrepen, het mag enkel gebruikt worden door de ontwikkelaar en de opdrachtgever voor wie het is ontwikkeld.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding en planlocatie	2
2.	Aanleiding, ingreep en doel.....	3
2.1.	Ingreep.....	3
2.2.	Doel en vraagstelling	3
3.	Methode.....	4
3.1.	Locatiebezoeken.....	4
3.2.	Steekproef	5
4.	Bevindingen.....	6
4.1.	Waarnemingen	6
4.2.	Functies en effecten	7
4.3.	Overige soorten	7
5.	Samenvatting.....	8
6.	Vervolgstappen.....	9
6.1.	Ontheffing.....	9
6.2.	Maatregelen bij de uitvoering.....	9
	Bronnen	10
	Bijlage 1: Verbodsbepalingen	11

---

1. Inleiding en planlocatie

De initiatiefnemer is voornemens de huidige woning aan de Boekelsedijk 2 te Uden alsmede het omliggende terrein te saneren ten behoeve van het realiseren van nieuwe woonegelegenheid. De onderzoekslocatie is gelegen binnen de bebouwde kom van Uden. Het gebouw is opgetrokken uit gemetselde gevels met spouwmuren en is voorzien van een pannendak met schoorsteen. Het overige terrein bestaat met name uit een siertuin. De directe omgeving van de planlocatie is overwegend urbaan met woningen, detailhandel, kantoren, infrastructuur en groenstructuren in de vorm van een sportpark. In figuur 1 is de ligging van het plangebied globaal weergegeven. Zie het bijbehorende oriënterende ecologisch onderzoek, betreffende een ecologische quickscan (Den Otter, 2023), voor een uitgebreidere locatiebeschrijving.

Figuur 1 Schematische weergave van het plangebied, de rode arcering weergeeft de ligging van het plangebied aan de Boekelsedijk 2 te Uden (kaart: openbasiskaart.nl; uitsnede: PDOK)

2. Aanleiding, ingreep en doel

Bij (grote) ruimtelijke ontwikkelingen waarbij het redelijkerwijs aan te nemen is dat beschermde soorten potentieel voorkomen is men verplicht aan te tonen dat de beoogde ontwikkeling niet in strijd is met de Wet natuurbescherming. Op basis van de uitgevoerde ecologische quickscan kon niet uitgesloten worden dat vaste rust- en/of verblijfslocaties van vleermuizen aanwezig zijn binnen de grenzen van het plangebied. Voortvloeiend uit het benodigde aanvullende soortonderzoek is onderhavige rapportage opgesteld. Het rapport kan voor de initiatiefnemer als bewijsstuk dienen dat het geadviseerde onderzoek naar vleermuizen is verricht ten behoeve van de Wet natuurbescherming.

2.1. Ingreep

De initiatiefnemer is voornemens het perceel aan de Boekensedijk 2 te herontwikkelen ten behoeve van het realiseren van woongelegenheden. Er kan worden gesteld dat de volgende werkzaamheden mogelijk uitgevoerd zullen worden ten behoeve van de ontwikkeling:

- sloopwerkzaamheden
- kapwerkzaamheden en verwijderen (lagere) vegetatie
- verwijderen terreininrichting en verharding
- bouwrijp maken terrein
- aanleg/verplaatsen nutsfaciliteiten
- realisatie nieuwe bebouwing
- herinrichting, bestrating en overige revitalisatiewerkzaamheden aan het terrein

In het kader van de te verrichten werkzaamheden komen overige zaken en effecten tevens aan de orde, waaronder:

- transport puin, groenafval en bestrating
- transport nieuwe materialen
- eventueel plaatsen bouwverlichting en bouwkeet
- akoestische, trillings- en optische verstoring van de directe omgeving

2.2. Doel en vraagstelling

Als gevolg van de ingreep worden alle eventueel aanwezige functies voor vleermuizen verstoord dan wel vernietigd. Vleermuizen die gebruik maken van het leefgebied op of nabij de planlocatie zullen (tijdelijk) negatieve effecten ervaren. In het kader van de beoogde ontwikkeling zullen middels het onderzoek onderstaande vragen beantwoord worden:

- Komen vleermuizen voor in het ontwikkelgebied en in de directe omgeving?
- Voorziet het ontwikkelgebied in vaste rust- en/of verblijfslocaties vleermuizen of andere essentiële functies voor de aanwezige vleermuizen?
- Leidt de ingreep tot aantasting van de eventueel aanwezige functies en tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?

3. Methode

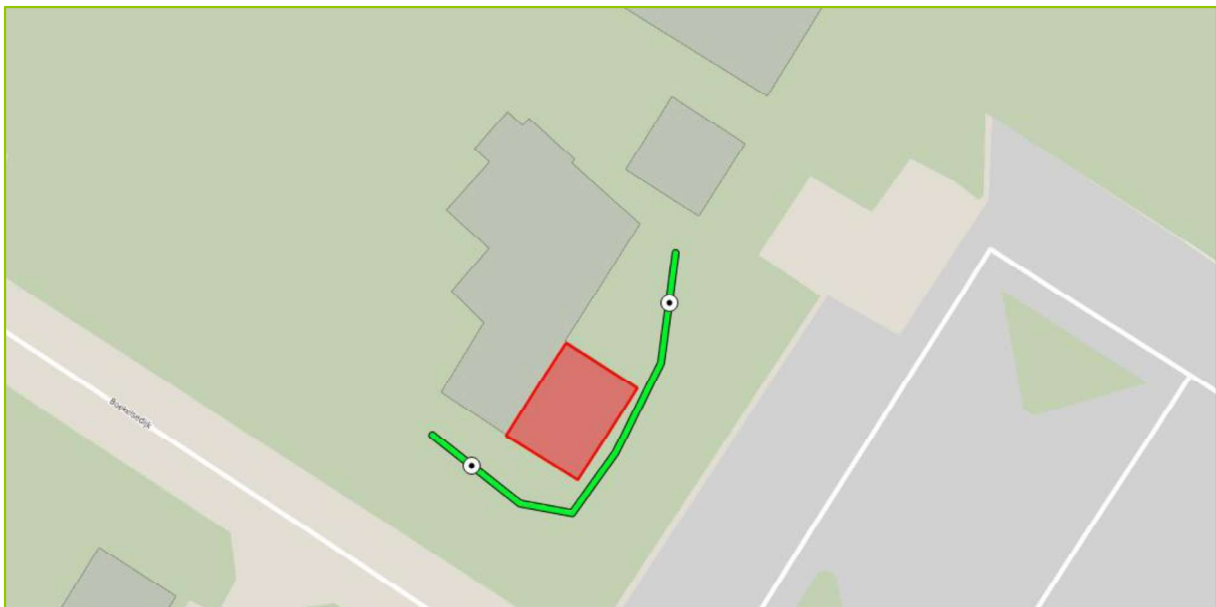
Middels voorliggend vleermuizenonderzoek is de potentie en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht. Het onderzoek is opgesteld met het vleermuisprotocol 2021. Het vleermuisprotocol is een soortspecifiek document welke opgesteld is door diverse ecologische en juridische deskundigen. Onderzoeken die volgens deze documenten uitgevoerd worden, volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures, waarvan afgeweken mag worden indien onderbouwd. Het veldonderzoek is uitgevoerd in de periode medio mei t/m medio oktober 2022 en is verdeeld over zes veldbezoeken. Het onderzoek naar vleermuizen door één onderzoeker per veldbezoek.

3.1. Locatiebezoeken

Voor vleermuizen is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd, waarbij een Magenta Bat 5 heterodyne batdetector in combinatie met koptelefoon is gebruikt. Naast het geluid werd gelet op het gedrag om de determinatie te bevestigen en indien mogelijk de functie van de omgeving direct vast te stellen. Daarnaast kon een opname gemaakt worden met een extern opnameapparaat om eventuele twijfelachtige determinaties later met behulp van naslagwerken en geluidsfragmenten te analyseren. Gedurende het onderzoek is met name gelet op foeragerende en communicerende vleermuizen alsmede op bouncegedrag en in-/uitvliegende dieren.

Alle veldbezoeken werden postend en lopend uitgevoerd, zodat het gehele plangebied geïnventariseerd kon worden. Om dit verder te bevorderen werden voorafgaand aan ieder veldbezoek strategische postlocaties bepaald. Bij het bepalen van de postlocatie zijn (indien mogelijk) gegevens uit voorgaande bezoeken meegenomen, daarnaast is bij de afweging gelet op nabijgelegen foerageergebieden en verstoringsfactoren zoals lichtuitstraling. In figuur 2 zijn de postlocaties en looproutes weergegeven, tevens zijn de delen van het plangebied gemarkeerd die mogelijk toegankelijk zijn voor vleermuizen. De niet gemarkeerde delen waren niet potentieel geschikt.

Figuur 2   *overzicht van looproutes (groene lijn), postlocaties (witte stip) en geschikte delen van de bebouwing (rode arcering)*

In tabel 1 zijn de veldbezoeken en weersomstandigheden weergegeven.

Tabel 1 Data, tijden en omstandigheden ten tijde van de veldbezoeken.

Datum/tijd	Beschrijving	Temp	Wind	Wolken	Neerslag	Zon ↓/↑
18-05-2023 21:15-23:45	Vleermuizen	14°C	1 Bft.	3/8	Droog	↓ 21:28
23-05-2023 02:15-05:45	Vleermuizen	14°C	2 Bft.	4/8	Droog	↑ 05:34
22-06-2023 22:00-00:30	Vleermuizen	19°C	2 Bft.	3/8	droog	↓ 22:00
22-08-2023 20:45-01:00	Vleermuizen	21°C	0 Bft.	1/8	Droog	↓ 20:47
14-09-2023 19:45-23:00	Vleermuizen	14°C	2 Bft.	4/8	Droog	↓ 19:56

Voor de veldbezoeken is het vleermuisprotocol 2021 als richtlijn gehanteerd. Er is verder geen sprake geweest van bijzondere omstandigheden of andere redenen om af te wijken van het vleermuisprotocol. Alle onderzoeksrondes voldoen aan de voorschreven richtlijnen, rekening houdend met de onderzochte soorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en laatvlieger.

3.2. Steekproef

Het vleermuisonderzoek bestaat uit een aantal veldbezoeken verspreid over een periode. Deze veldbezoeken zijn slechts steekproeven van de werkelijke situatie. Derhalve is het mogelijk dat aantallen en functies die gedurende de veldbezoeken niet aangetroffen zijn, wel op een ander tijdstip waarneembaar waren. Echter is de kans hierop zo veel mogelijk beperkt door de opzet van dit onderzoek waarbij de Kennisdocumenten en het vleermuisprotocol als basis dienen, en afwijkingen daarvan met een gegronde ecologische benadering worden onderbouwd. Verwacht mag worden dat de bevindingen van onderhavig onderzoek een deugdelijk en integer beeld geven van de functie van het ontwikkelgebied voor vleermuizen.

4. Bevindingen

4.1. Waarnemingen

De laatvlieger, ruige dwergvleermuis en gewone dwergvleermuis zijn soorten die relatief veel aangetroffen worden in stedelijke gebieden. Enkele andere soorten die verblijven in bebouwing zijn de gewone grootoorvleermuis en meervleermuis. Gezien het ontbreken van bomen met geschikten holten, is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende soorten, zoals de rosse vleermuis, op voorhand al uit te sluiten. Tijdens het onderzoek zijn drie soorten vleermuizen waargenomen. Dit betreffen laatvlieger, rosse vleermuis en gewone dwergvleermuis. Hiervan zijn rosse vleermuis (één waarneming op 18 mei) en laatvlieger (tijdens twee veldbezoeken één individu per bezoek waargenomen) slechts sporadisch aangetroffen, en telkens louter passerend.

Gewone dwergvleermuis is tijdens elk veldbezoek waargenomen, tot maximaal vijf exemplaren per veldbezoek. Dit betreft passerende, maar ook zowel kortstondig als langdurig foeragerende individuen. De foeragerende dieren werden met name aangetroffen rondom de bomen op het belendende parkeerterrein en rondom de bomen langs de Boekelsedijk. Aangezien foerageergebied in de omgeving ruim voorhanden is, is het foerageerhabitat binnen het plangebied niet als essentieel aan te merken. Tevens zijn de gebruikte vliegroutes niet als essentieel aan te merken, gezien de hoge dichtheid aan oriëntatiepunten in de omgeving. Waarnemingen die duiden op een verblijfplaats of territorium zijn niet gedaan; paarroepen, bouncen en zwermen is niet waargenomen. Zie figuur 3 voor een weergave van de bevindingen.

Figuur 3 Interpretatie van de waarnemingen van vleermuizen. De rode arcering weergeeft de potentieel beschikte delen van de bebouwing bij benadering, daarnaast weergegeven:

- *Magenta lijn: voornaamste passeer-/vliegroute (niet essentieel)*
- *Blauw arcering: foerageergebied (niet essentieel)*

4.2. Functies en effecten

Op en rondom het plangebied zijn drie soorten vleermuizen aangetroffen. Dit waren de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en een rosse vleermuis. De rosse vleermuis verblijft in bomen; door het ontbreken van bomen met holten kan een functie voor de soort uitgesloten worden. De waargenomen gewone dwergvleermuizen en laatvliegers passeerden de locatie of foerageerden binnen het plangebied. Zwermgedrag, sociale roepen of najaarsactiviteit is niet aangetroffen. Er is geen gedrag waargenomen dat het aannemelijk maakt dat kraam-, winter-, zomer- of paarverblijven in de bebouwing van de planlocatie aanwezig zijn. Daarnaast zijn, gelet op de inrichting van het plangebied, alsmede de directe omgeving ervan, de foerageergebieden en vliegroutes niet als functioneel of essentieel aan te merken. De planlocatie betreft namelijk een bebouwd terrein binnen de bebouwde kom van Uden, met veel (grote) groenstructuren in de nabije omgeving. Derhalve zijn er geen effecten te verwachten op beschermde habitatonderdelen voor vleermuizen.

4.3. Overige soorten

Naast de vleermuizen zijn tevens enkele algemene vogelsoorten en vrijgestelde zoogdieren aangetroffen, zoals houtduif, merel, zwartkop, egel en konijn. De vogels betroffen overvliegende, foeragerende en zingende dieren. Geen van deze soorten zijn aangemerkt met jaarrond beschermde habitatonderdelen. Alle aangetroffen beschermde zoogdiersoorten zijn opgenomen in het vrijstellingsbesluit van de provincie Noord-Brabant.

5. Samenvatting

Naar aanleiding van de voorgaande ecologische quickscan ten aanzien van de beoogde ontwikkeling aan de Boekelsedijk 2 te Uden is een aanvullend vleermuizenonderzoek uitgevoerd. Er is geen sprake van aantasting van essentiële gebiedsfuncties of nesten/verblijfplaatsen van vleermuizen.

- Tijdens de vijf veldbezoeken is geen territorium- en/of verblijfplaats-indicerend gedrag waargenomen van vleermuizen. Hiermee kan de aanwezigheid van kraam-, winter-, zomer- en paarverblijven uitgesloten worden
- Op de projectgebied foerageren enkele gewone dwergvleermuizen. Gelet op de inrichting van het plangebied alsmede de directe omgeving, zijn de aangetroffen foerageergebieden niet als functioneel of essentieel aan te merken.
- Gelet op de vele lijnvormige elementen en bebouwing in de directe omgeving zijn de optionele vliegroutes divers en voldoende aanwezig, waardoor aanwezige vliegroutes niet als functioneel of essentieel te merken.

6. Vervolgstappen

Er zijn geen aanleidingen aangetroffen die het noodzakelijk maken dat er aanvullende stappen genomen moeten worden in het kader van de functionele leefomgeving en verblijfplaatsen van vleermuizen. Het is voldoende als er tijdens de uitvoering rekening wordt gehouden met passerende en foeragerende vleermuizen. Daarnaast zijn de overige aanbevelingen vanuit de quickscan (Den Otter, 2023) van toepassing, hieronder weergegeven in 6.2.

6.1. Ontheffing

- Gezien het ontbreken van essentieel leefgebied en vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen binnen de invloedssfeer van de beoogde ontwikkeling is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming benodigd, mits enkele maatregelen getroffen worden. Er hoeven geen vervolgstappen te worden genomen

6.2. Maatregelen bij de uitvoering

- Voor vleermuizen dient rekening gehouden te worden met mogelijk foeragerende of passerende individuen middels het juist toepassen van bouwverlichting óf door te werken buiten de schemerende en donkere dagdelen in de periode april t/m oktober. Voorbeelden van juiste verlichting: amber-/roodkleurige verlichting, beperkte hoogte van lichtmasten en verlichting naar beneden gericht en convergerend
- In verband met de potentie voor algemene vogelsoorten zoals houtduif, merel, zwartkop, en overige kleine zangvogels werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren, medio maart t/m medio juli. Indien de werkzaamheden opgestart en uitgevoerd worden binnen het broedseizoen dient de locatie ongeschikt gemaakt te worden alvorens de aanvang van het broedseizoen. Indien nodig kan ook binnen het broedseizoen gewerkt worden door de planlocatie vlak voorafgaand aan de werkzaamheden te laten controleren op de aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (puin, takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om dieren die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, zich te laten verplaatsen naar een schuilplaats buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- In het kader van de Algemene Zorgplicht dient voorzichtig gehandeld te worden met alle aanwezige flora en fauna.

Bronnen

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0. Juli 2017, Utrecht.
- Den Otter, T.J.P., 2023. Ecologische Quicksan aan de Boekelsedijk 2 te Uden. 12 april 2023, kenmerk: STU-1QS230216. Ecologisch adviesbureau Eceau
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021, 31 december 2020. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl

Websites, geraadpleegd 2023

- bij12.nl
- wetten.overheid.nl
- www.ndff.nl
- www.netwerkgroenebureaus.nl
- www.rvo.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.waarneming.nl

Bijlage 1: Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten Habitatrichtlijn, artikel 3.2.

Waaronder alle in Nederland voorkomende vleermuizen beschermd zijn:

- 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.